

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a JUDr. Gabriely Gerdovej, v právnej veci navrhovateľov: 1/ **J. K.**, bytom N., Č. republika, 2/ **V. P.**, bytom R., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Martine**, so sídlom Ul. P. Mudroňa č. 45, za účasti: *Slovenský pozemkový fond, Regionálny odbor Martin, so sídlom Bottova č. 23*, o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. ObPÚ-2009/00217-DUS zo dňa 30.09.2009, o odvolaní navrhovateľov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 22Sp/97/2009-28 zo dňa 05.03.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 22Sp/97/2009-28 zo dňa 05. marca 2010 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľom 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu č. ObPÚ-2009/00217-DUS zo dňa 30.09.2009 v bodoch výroku I. a II. Odporca v bode I. rozhodnutia č. ObPÚ-2009/00217-DUS zo dňa 30.09.2009 rozhodol podľa zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z.z.“) tak, že oprávnená osoba I.

M., ktorej dedičmi každý v rovnakom podiele sú navrhovateľ 1/ a 2/ podľa § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 503/2003 Z.z. spĺňa podmienky podľa § 3 ods. 1 písm. m/ zákona č. 503/2003 Z.z. na navrátenie vlastníctva k časti pozemku v k.ú. Z., stav podľa pozemkovej knihy: P. vl. č. X., parc. P. č. X. (časť), druh pozemku lúka, roľa, paša, stav podľa údajov registra C.: parc. č. C. X., druh pozemku trvalý trávny porast, výmera 34 564 m², LV č. X., podiel dedičov oprávnenej osoby k celku: navrhovateľ 1/ $\frac{1}{48}$ a navrhovateľ 2/ $\frac{1}{48}$, ktorý bol vyvlastnený jej otcovi J. V. rozhodnutím vydaným MsNV – odbor výstavby a vodného hospodárstva v Martine č. Výst. 4469/61 zo dňa 03.01.1962 na výstavbu výcvikovej základne dôležitej pre účely obrany republiky pre žiadateľa Československý štát, MNO – Krajská vojenská ubytovacia a stavebná správa v Banskej Bystrici, s tým, že Správa katastra Martin na základe právoplatného rozhodnutia zapíše uvedené nehnuteľnosti na list vlastníctva v prospech dedičov oprávnenej osoby, navrhovateľa 1/ a 2/ v podieloch k celku tak ako boli uvedené.

Zároveň v bode II. rozhodnutia č. ObPÚ-2009/00217-DUS zo dňa 30.09.2009 odporca rozhodol, že oprávnená osoba, po ktorej nastupujú dedičia, navrhovateľ 1/ a 2/, spĺňa podmienky podľa § 3 ods. 1 písm. m/ zákona č. 503/2003 Z.z. na priznanie práva na náhradu za časť pozemku v k.ú. Z., stav podľa pozemkovej knihy v čase prechodu na štát: PK vl. č. X., parc. č. P. X. (časť), druh pozemku roľa, lúka, paša, právo na náhradu patrí za výmeru 42 099 m², terajší stav podľa údajov registra C.: parc. č. C. a druh pozemku špecifikované v tabuľke 2 bod II. rozhodnutia, právo na náhradu patrí za výmeru 42 099 m², podiel dedičov oprávnenej osoby k celku: navrhovateľ 1/ $\frac{1}{48}$ a navrhovateľ 2/ $\frac{1}{48}$, ktorý bol vyvlastnený jej otcovi J. V. rozhodnutím vydaným MsNV – odbor výstavby a vodného hospodárstva v Martine č. Výst. 4469/61 zo dňa 03.01.1962 na výstavbu výcvikovej základne dôležitej pre účely obrany republiky pre žiadateľa Československý štát, MNO – Krajská vojenská ubytovacia a stavebná správa v Banskej Bystrici, s tým, že dedičom oprávnenej osoby, navrhovateľovi 1/ a 2/ za uvedenú časť pôvodného pozemku, ku ktorej sa nevrátilo vlastníctvo z dôvodu, že na pozemku bola zriadená záhradková osada, čo je podľa § 6 ods. 1 písm. e/ zákona č. 503/2003 Z.z. zákonnou prekážkou navrátenia vlastníctva, sa poskytne náhrada podľa § 6 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. v podieloch k celku, tak ako boli uvedené.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovatelia 1/ a 2/ namietali výšku priznaného podielu $\frac{1}{48}$ z pôvodnej pozemnoknižnej parcely X., pričom poukazovali na to, že ich matka I. M. zdedila na základe dedičského rozhodnutia po svojom otcovi J. V. (D 199/68) celý podiel z tejto parcely $\frac{2}{12}$.

Krajský súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia správneho orgánu, že predmetom dedenia po J. V., pôvodnom vlastníkovi P. parcely č. X. v podiele $\frac{2}{12}$, ktorý zomrel 07.01.1968, nemohol byť celý pozemok v pozemnoknižnom stave zapísaný pod parc. č. X., resp. jeho podiel $\frac{2}{12}$ z pôvodnej výmery, pretože rozhodnutím č. Výst. 4496/61 zo dňa 03.01.1962 bol tento pozemok vyvlastnený pre Československý štát – MNO – Krajská vojenská a ubytovacia stavebná správa v Banskej Bystrici pre výstavbu výcvikovej základne dôležitej pre účely obrany republiky. Z danej parcely bola vyvlastnená časť pozemku vo výmere 76 663 m², čo vyplýva priamo z predmetného vyvlastňovacieho rozhodnutia a zbytok

parcely vo výmere 49 094 m², čo vyplýva z výpisu P. vl. č. X. ostal vo vlastníctve pôvodného vlastníka v podiele $\frac{2}{12}$, a to vo vlastníctve J. V.. Preto predmetom dedenia nemohla byť vyvlastnená časť tohto pôvodného P. pozemku vo výmere 76 663 m², nakoľko v čase smrti poručiteľa J. V., táto časť pôvodnej pozemnoknižnej parcely bola už vo vlastníctve Československého štátu. Podľa názoru krajského súdu došlo k prejednaniu celej výmery podielu $\frac{2}{12}$ v dedičskom konaní omylom, keďže nemohol byť J. V. vlastníkom tejto časti pozemnoknižnej parcely v čase jeho smrti.

Z rozhodnutia o dedičstve po J. V., ktoré vydalo ŠN Martin pod č.k. D 199/68 mal krajský súd preukázané, že ako dedičia po ňom prichádzali do úvahy syn V. V., L. V., dcéra I. M. rod. V. a E. J. rod. V.. Krajský súd poukázal na ust. § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 503/2003 Z.z. podľa ktorého, oprávnenými osobami boli štyri deti J. V. ako pôvodného vlastníka, resp. v danom prípade spoluvlastníka, a to každý rovným dielom z podielu $\frac{2}{12}$, t.j. po $\frac{1}{4}$ a práve táto $\frac{1}{4}$, konkrétny podiel I. M. sa potom rozdelil medzi jej dve dcéry, navrhovateľov 1/ a 2/. Potom bol správne priznaný podiel vo výške $\frac{1}{48}$ z pôvodného pozemnoknižného pozemku parc. č. X. tak, ako to uviedol správny orgán vo výrokovej časti svojho rozhodnutia pod bodom I. a II.

Proti tomuto rozsudku podali navrhovatelia 1/ a 2/ v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom namietali výšku priznaného podielu, každý $\frac{1}{48}$ z parcely č. X. v k.ú. Z. a žiadali ako dedičia po oprávnenej osobe o priznanie celého podielu $\frac{2}{12}$ z celku pôvodného vlastníka J. V.. Uviedli, že ich matka na základe dohody so súrodencami v dedičskom konaní po pôvodnom vlastníkovi, otcovi J. V., zdedila celý jeho podiel $\frac{2}{12}$ z parcely č. X.. Nesúhlasili s tým, že predmetom dedičského konania mohla byť len nevyvlastnená časť parc. č. X., teda tá, ktorú poručiteľ v čase smrti vlastnil. V dedičskom rozhodnutí č. D199/68, ktorým ich matka zdedila parc. č. X. v celom podiele $\frac{2}{12}$ po svojom otcovi J. V., nie je uvedené, že predmetom dedenia je len nevyvlastnená časť parcely. V dobrej V., ako jediný vlastník parc. č. X., si ich matka sama podala na Obvodnom pozemkovom úrade v Martine žiadosť o navrátenie pozemku, parc. č. X. v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. Všetci potomkovia jej súrodencov vedeli, že jediným vlastníkom pôdy je ich matka I. M..

Navrhovatelia 1/ a 2/ navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 22Sp/97/2009-28 zo dňa 05.03.2010 zrušil a priznal im z parcely č. X. celý podiel $\frac{2}{12}$ po pôvodnom vlastníkovi J. V..

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov 1/ a 2/ uviedol, že zo zápisu v časti A. majetková podstata vyplýva, že v čase smrti J. V. parcela k.ú. Z., PK vl. č. X., P. č. X., druh pozemku roľa, lúka, paša a hora, podiel J. V. $\frac{2}{12}$, mala výmeru 49 094 m², pretože zvyšok 76 663 m² bol vyvlastnený ešte počas života poručiteľa rozhodnutím MsNV v Martine č. Výst. 4469/61 zo dňa 03.01.1962. Pokiaľ ide o dohodu dedičov uzavretú v dedičskom konaní po J. V., tá sa mohla týkať výlučne poľnohospodárskej pôdy, ktorú poručiteľ vlastnil v čase smrti.

V texte dedičského rozhodnutia č. D 199/98 po J. V. na str. 2 pri parcele P. č. X. sa uvádza: „prot. č. X. pod A + r. č. 1 parc. č. X. dľa B. r. č. 1 a vo $\frac{2}{12}$ – podľa stavu v EN v užívaní soc. org. – zapísať vlastnícke právo v prospech I. M., r. V. v tých istých podieloch“. V texte sa neuvádza výmera danej parcely, preto má odporca za to, že dedičské rozhodnutie sa odvoláva na vtedy platné údaje v PK vl. č. X., kde je vyznačené, že v čase smrti J. V. bola evidovaná výmera 49 094 m², takže niet pochybností, že predmetom dedičstva bola len uvedená časť pozemku.

K nároku navrhovateľov 1/ a 2/ na celý starootcovský podiel $\frac{2}{12}$ odporca uviedol, že pri určovaní výšky reštituovaného podielu dedičkám oprávnenej osoby bolo uplatnené ustanovenie § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 503/2003 Z.z., t.j. $\frac{1}{4}$ z podielu $\frac{2}{12}$, spolu $\frac{2}{48}$, každá po $\frac{1}{48}$.

Odporca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 22Sp/97/2009-28 zo dňa 05.03.2010 potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní navrhovateľov 1/ a 2/ (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. a následne potom, ako bolo oznámenie o vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk, vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým potvrdil rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 22Sp/97/2009-28 zo dňa 05.03.2010 ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p.

Z administratívneho spisu odporcu najvyšší súd zistil, že právny predchodca navrhovateľov 1/ a 2/, I. M. ako oprávnená osoba si žiadosťou zo dňa 03.12.2004 uplatnila právo na navrátenie vlastníctva k pozemku parc. č. X. k.ú. Z. z dôvodu, že uvedená parcela bola dňa 03.01.1962 rozhodnutím č. Výst. 4469/61 zo dňa 03.01.1962 za náhradu vyvlastnená ako vojenská stavba pre účely obrany štátu a neslúži účelu, na ktorý bola vyvlastnená.

Reštitučným titulom bolo rozhodnutie MsNV – odbor výstavby a vodného hospodárstva v Martine č. Výst. 4469/61 zo dňa 03.01.1962 o vyvlastnení nehnuteľností v k.ú. Z. parc. č. X. vo výmere 76 663 m² pre Československý štát – MNO – Krajská vojenská ubytovacia a stavebná správa v Banskej Bystrici pre výstavbu výcvikovej základne dôležitej pre účely obrany republiky.

Parcela č. X. v k.ú. Z. mala celkovú výmeru 125 757 m², z ktorej bolo rozhodnutím MsNV – odbor výstavby a vodného hospodárstva v Martine č. Výst. 4469/61 zo dňa 03.01.1962 vyvlastnených 76 663 m² pre Československý štát – MNO – Krajská vojenská ubytovacia a stavebná správa v Banskej Bystrici. Zvyšná časť 49 094 m² zostala vo vlastníctve pôvodných vlastníkov. J. V. bol vlastníkom uvedenej parcely v podiele $\frac{2}{12}$.

Z rozhodnutia o dedičstve č. D 199/68 po J. V., ktorý zomrel dňa 07.01.1968 vyplýva, že I. M. zdedila v k.ú. Z. parc. č. X. podľa stavu v evidencii nehnuteľností v $\frac{2}{12}$, teda celý podiel poručiteľa J. V.. Keďže vyvlastnením MsNV – odbor výstavby a vodného hospodárstva v Martine č. Výst. 4469/61 zo dňa 03.01.1962 prešlo vlastnícke právo k parc. č. X. v k.ú. Z. vo výmere 76 663 m² na štát, predmetom dedičstva po poručiteľovi J. V. bol podiel $\frac{2}{12}$ z parc. č. X. v k.ú. Z. vo výmere 49 094 m², ktorý zdedila I. M..

Dedičstvo tvorí majetok poručiteľa, ktorý mu patril ku dňu smrti. Nemohla byť preto predmetom dedičstva po J. V. vyvlastnená časť parcely, pretože vyvlastnením prešlo vlastnícke právo k nej na štát. Predmetom dedičstva by mohla byť celá parcela, iba keby nebola vyvlastnená jej časť a potom by bola I. M. vlastníkom na základe rozhodnutia o dedičstve a nemohlo by byť navrátené vlastníctvo k uvedenej parcele podľa zákona č. 503/2003 Z.z.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 01. januára 1990 (ďalej len „rozhodujúce obdobie“) spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

- a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,
- b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,
- c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,
- d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,
- e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

Nárok na navrátenie vlastníctva v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. si uplatnila I. M., dcéra pôvodného vlastníka. Z ustanovenia § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 503/2003 Z.z. vyplýva, že ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu zomrela pred 31.12.2004, sú oprávnenými osobami deti

pôvodného vlastníka, a to rovným dielom. Pôvodný vlastník J. V., ktorý zomrel dňa 07.01.1968, mal štyri deti: V. V., Ľ. V., I. M. a E. J.. I. M., ktorá si uplatnila právo na navrátenie vlastníctva k pozemku, mala podľa § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 503/2003 Z.z. nárok na $\frac{1}{4}$ z podielu pôvodného vlastníka J. V., teda na $\frac{1}{4}$ z $\frac{2}{12}$, t.j. $\frac{2}{48}$ z parc. č. X. v k.ú. Z. vo výmere 76 663 m².

Počas konania o navrátení vlastníctva k pozemku oprávnená osoba I. M. zomrela dňa 28.06.2006 a dedičmi po nej sa stali navrhovatelia 1/ a 2/, ktorých dedičstvo bolo potvrdené osvedčením o dedičstve č. 17D/389/2006-23 Dnot 262/2006 zo dňa 14.02.2007 vydaným notárkou JUDr. I. K. ako súdnou komisárkou na základe poverenia Okresného súdu v Martine.

Z uvedeného vyplýva, že odporca správne navrátil vlastnícke právo a právo na náhradu za pozemky, ktoré nemožno vydať navrhovateľom 1/ a 2/ ako dedičom oprávnenej osoby, každému v podiele $\frac{1}{48}$ k celku zo spoluvlastníckeho podielu pôvodného vlastníka J. V., ktorý bol spoluvlastníkom vyvlastnenej parc. č. X. v k.ú. Z. vo výmere 76 663 m² v podiele $\frac{2}{12}$.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods.1 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že ich náhradu navrhovateľom 1/ a 2/, ktorí nemali úspech v odvolacom konaní nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 19. augusta 2010

JUDr. Ivan R u m a n a , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková